

חוזר חשבונאות ורגולציה עבור תאגידי בנקאיים – אוגוסט 2016

פרסומי בנק ישראל במחצית הראשונה של שנת 2016

חוזר 2500 – ארגון מחדש של חוב בעייתי:

ב- 22 במאי 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בדבר עדכון הוראות הדיווח לציבור באשר להוראות החלות לגבי ארגון מחדש של חוב בעייתי. במכתב הפיקוח על הבנקים מיום 11.8.2011 נקבע בין היתר, כי תאגיד בנקאי יתאים את הטיפול החשבונאי בדבר ארגון מחדש של חוב בעייתי לעדכון מספר 2011-02 לקודיפיקציה שפרסם ה-FASB. ככלל, לפי הוראות הדיווח לציבור וכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב, חוב אשר אורגן מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי ימשיך להיות מסווג בסיוג זה עד לפירעון החוב. על פי הנחיות רשויות הפיקוח בארה"ב על הבנקים, החל מיום 30.9.14, בנקים בארה"ב רשאים להפסיק לסווג חוב בעייתי בארגון מחדש, כאשר בוצע לגבי חוב זה ארגון מחדש נוסף, ומתקיימים תנאים מסוימים. לאור זאת חלו מספר עדכונים להוראות דיווח לציבור.

להלן עיקרי העדכונים:

- נוספה דרישה לנספח 3א' בנספחי פרק ג' לדוח הדירקטוריון וההנהלה, התייחסות לחובות שחזרו לסייג שאינו פגום בעקבות ארגון מחדש עוקב, בפירוט התנועה בחובות הפגומים.
 - הנחיות לקביעה האם תאגיד העניק ויתור במסגרת ארגון מחדש – על מנת שארגון מחדש של חוב בעייתי יחשב ככזה, על התאגיד הבנקאי להעניק לחייב ויתור במסגרת ארגון החוב. בסעיף 30א' להוראות דיווח לציבור נוספו סימנים ושיקולים לדיהוי כי התאגיד הבנקאי אכן העניק ויתור לחייב לרבות ויתור שאינו גורם לעיכוב "זניח" בלבד בתשלום, שאינו נחשב כויתור כאמור.
 - הנחיות לקביעה האם לווה נמצא בקשיים פיננסיים – בסעיף 30א' להוראות דיווח לציבור נוספו אינדיקטורים אשר מעידים כי לווה אכן נמצא בקשיים, ואלו בין היתר: כישלון בתשלום חוב כלשהו או צפי לכישלון ללא מתן ויתור, הודעת הלווה על הליך כינוס או פשיטת רגל, ספק משמעותי על המשך התקיימותו של הלווה כעסק חי ועוד. חזקה כי לווה נמצא בקשיים הינה סיווגו כ"אשראי נחות".
 - ארגון מחדש עוקב של חוב בעייתי שאורגן מחדש - התאגיד הבנקאי אינו נדרש להתייחס יותר לחוב כחוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי אם מתקיימים שני התנאים הבאים:
 - א. החייב אינו נמצא יותר בקשיים פיננסיים במועד הארגון מחדש העוקב.
 - ב. בהתאם לתנאי הארגון מחדש העוקב, התאגיד הבנקאי לא העניק ויתור לחייב.על מנת לעמוד בתנאים אלו, נדרש כי תנאי האשראי הניתנים במסגרת הארגון העוקב יהיה בהתאם לתנאי שוק לחוב דומה.
במידה ותאגיד בנקאי קבע כי הארגון העוקב אינו בגדר ארגון מחדש של חוב בעייתי, אין לטפל בארגון זה לפי הכללים החלים לארגון מחדש של חוב בעייתי.
- תחילה והוראות מעבר – יישמו על ארגונים מחדש שיבוצעו או יחודשו החל מיום 31.12.2016. ההוראה ניתנת לאימוץ מוקדם.

תאגיד בנקאי רשאי לבחור את אחת הדרכים הבאות ליישום ההנחיות בדבר ארגון מחדש עוקב:

- יישום מכאן ואילך.
- יישום ההנחיות לגבי חובות שטרם נפרעו ליום 31.12.2016, לגביהם היה תהליך של ארגון מחדש עוקב, וחובות אלה עמדו בתנאים הנדרשים בהנחיות במועד הארגון מחדש. התאגיד הבנקאי אינו נדרש לעדכן מספרי השוואה.

חוזר 2497 - דיווח של תאגידים בנקאיים וחכ"א בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב:

ביום 21 במרץ 2016 פרסם בנק ישראל כי החל מיום 1 בינואר 2017 יחולו על תאגידים בנקאיים הוראות התקינה האמריקאית החלה על בנקים בארה"ב בנושאי סוגיות במטבע חוץ, מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות ואירועים לאחר תאריך המאזן. להלן הפערים המרכזיים בין התקינות, בנושאים אלו:

סוגיות במטבע חוץ

- קביעת מטבע פעילות: בקביעת מטבע פעילות על הישויות להתחשב במגוון גורמים ובהם המטבע בו מופקות ההכנסות ומשולמות ההוצאות, המטבע בו הישות מגייסת הון וחוב, המטבע בו הישות מחזיקה מזומנים מפעילות שוטפת וכולי'. בתקינה הבינלאומית, קיים מדרג על פיו נייחס את מרבית המשקל למטבע בו מופקות ההכנסות ומשולמת ההוצאות, כאשר יתר הגורמים הם בגדר משניים. בתקינה האמריקאית, היררכיה שכזו אינה קיימת ויש לבחון את מכלול הגורמים בחשיבות זהה.
- מימוש קרן הון מהפרשי תרגום בגין פעילות חוץ: בתקינה הבינלאומית ובתקינה האמריקאית, קרן הונית זו מסווגת מחדש מרווח כולל אחר לרווח והפסד בעת מימוש מלא ואף חלקי של פעילות החוץ. בתקינה הבינלאומית, בשונה מהתקינה האמריקאית, קרן הפרשי התרגום תסווג מחדש לרווח והפסד גם כאשר נעשית חלוקת דיבידנדים המהווה החזר השקעה.
- בדיקת ירידת ערך: בעת בחינה לירידת ערך של השקעה בפעילות חוץ (כ- Reporting Unit), בתקינה האמריקאית יש לכלול בערכה בספרים של ההשקעה את קרן ההון המצטברת מהפרשי התרגום, כאשר בתקינה הבינלאומית דרישה שכזו אינה קיימת.
- הפרשי שער בגין השקעות במכשירי חוב זמינים למכירה: על פי התקינה האמריקאית הפרשי שער בגין השקעות במכשירי חוב זמינים למכירה יוכרו ברווח כולל אחר לעומת התקינה הבינלאומית אשר על פיה הפרשי שער אלו יוכרו ברווח והפסד. על פי הוראות החוזר, מועד התחילה של פער התקינה הנ"ל יידחה ל- 1 בינואר 2019.

מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות

- שינוי יזום של מדיניות חשבונאית: בתקינה הבינלאומית יתבצע כאשר שינוי שכזה יוביל להצגה מהימנה ורלוונטית יותר של הדוחות הכספיים, ואילו על פי התקינה האמריקאית שינוי שכזה כרוך בכך שהישות המדווחת הוכיחה שהמדיניות החדשה "עדיפה" (Preferable) מקודמתה. על מדווחים הכפופים ל- SEC (למעט מנפיק פרטי זר) ללוות שינוי מדיניות שכזה במכתב המצורף

לדוח התקופתי מאת רואה החשבון המבקר על שינוי המדיניות (Preferability letter).

- הצגה מחדש הנובעת מטעות: על פי התקינה הבינלאומית יש להציג מחדש את תקופות השוואה החל מהתקופה המוקדמת ביותר המוצגת אלא אם כן הדבר אינו מעשי. על פי התקינה האמריקאית, אין החרגה למצב בו תיקון שכזה אינו מעשי.
- דרישות גילוי: בתקינה האמריקאית ישנן מספר דרישות גילוי שאינן קיימות בתקינה הבינלאומית באשר לתיקונים למפרע, לשינויים במדיניות ותיקון טעויות.

אירועים לאחר תאריך המאזן

- התקופה שלאחר תאריך המאזן: בתקינה הבינלאומית על ישויות להתחשב במידע ובאירועים המתרחשים עד למועד בו הדוחות הכספיים מאושרים לפרסום, לעומת התקינה האמריקאית על פיה נדרש להתחשב במידע ובאירועים המתרחשים עד למועד פרסום הדוחות הכספיים.

מכתב בדבר דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים (נב"ת 203):

ביום 9 ביוני 2016 פרסם בנק ישראל מכתב המשך (להלן: "מכתב המשך") לחוזר 2485 בנושא, מיום 22 במאי 2015. מכתב המשך מעדכן כי מועד תחולת חוזר 2485 נדחה ליום 1 בינואר 2017 וכי עד ליום 30 ביוני 2017 ניתן להתייחס לבורסה בתל אביב כ"צד נגדי כשיר" למרות שטרם הוכרה כ"צד נגדי כשיר", למיטב ידיעתנו. נזכיר כי עיקרי הוראותיו של חוזר 2485 הינן:

- חשיפות של תאגיד בנקאי חבר מסלקה לצד נגדי מרכזי, בדרך כלל יש לייחס אליהן משקל סיכון של 2% (לעומת 0% לפני התיקון).
- חשיפות של תאגיד בנקאי ללקוח הפעיל בבורסה. יש לחשב את דרישות ההון לחשיפות אלה כאילו מדובר בעסקה דו צדדית, לרבות הקצאת הון בגין סיכון CVA.
- כאשר התאגיד הבנקאי פועל כלקוח של חבר מסלקה אזי אם חבר המסלקה פועל כמתווך פיננסי או לחילופין אם העסקה היא מול צד נגדי מרכזי כשיר אך חבר מסלקה מבטיח את ביצועיו, אזי החשיפה תטופל כפי שמטופלת חשיפה של תאגיד בנקאי הפועל כחבר מסלקה אם מתקיימים התנאים המפורטים המתייחסים בעיקר לנושא הביטחונות.
- בכל מקרה בו התאגיד בנקאי (המשמש כלקוח) אינו מוגן מפני החשיפות (לא מתקיימים התנאים לעיל) אזי הוא ייחס משקל סיכון של 4% לחשיפותיו.

עדכון קובץ שאלות ותשובות ליישום הוראות ניהול בנקאי תקין בנושא מדידה והלימות הון:

ביום 4 באפריל 2016 עודכן הקובץ בשאלה ותשובה העוסקת באופן הטיפול בנכס מס נדחה נטו המתייחס להפרש עיתוי שנוצר בעקבות התחייבויות בגין הטבות לעובדים, שניתן למימוש בנסיבות מסוימות כנגד התחייבות למס שטרם הוצגת כחלק מההתחייבויות לעובדים, ולכן סבירות מימוש הנכס עשויה להיות גבוהה מנכסי מס נדחה אחרים.

על פי עמדת הפיקוח על הבנקים, כאשר התאגיד הבנקאי צופה ברמה "קרובה לוודאי" (Virtually certain) את מימוש נכס המס הנ"ל, התאגיד הבנקאי רשאי שלא לבצע בגינו ניכוי סף בהתאם לסעיף 13 לנב"ת 202, עד לגובה ההתחייבות שהוכרה בגין מס השכר. חלק זה שלא ינוכה מההון ישוקלל כנכס סיכון בשיעור של 250%.

במידה ותאגיד בנקאי בחר לפי שאלה ותשובה זו שלא לבצע את ניכוי הסף בגין נכס המס הנדחה בגין ההתחייבות לעובדים, עליו לכלול לכך גילוי במסגרת הרכב ההון העצמי בנספח 1 לדרישות הגילוי של באזל.

מכתב בדבר התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל:

ב- 12 בינואר 2016 פרסם בנק ישראל מכתב ובו דרישה מהתאגידים הבנקאיים להתוות תכנית התייעלות רב-שנתית ארוכת טווח שתכלול פעולות מוגדרות בטווח שזמן של כ- 5 שנים עם יעדי ביניים מוגדרים בתדירות שהיא לפחות ברמה שנתית.

לתכנית ההתייעלות עתידות להיות השלכות חשבונאיות משמעותיות לתאגידים הבנקאיים ובפרט להשפעות של הטבות פרישה מוגדלות לפורשים מרצון אשר יכללו בתכנית ההתייעלות וכן השפעות על ההון הפיקוחי.

על פי המכתב, לשם עידוד תכניות ההתייעלות בנק ישראל יאפשר הקלה לעמידה ביעדי הלימות ההון.

ההקלה תהיה בגובה השפעת הקיטון הצפוי על ההון הרגולטורי בגין העלויות ששימשו לצורך תכנית ההתייעלות ובתנאי כי התאגיד הבנקאי עומד ביעדי הביניים של התכנית. הדחיה תהיה לתקופת זמן של חמש שנים ותיפרס בקו ישר.

בהיבט החשבונאי, על תאגיד בנקאי לבחון בהתאם להוראות התקינה האמריקאית המיושמות במסגרת הוראות הדיווח לציבור, האם עלויות פרישת העובדים הינה בגדר תכנית פרישה מיוחדת (Special Termination Benefit) או צמצום הטבות קיימות (Curtailment) אשר יוכרו ברווח והפסד, או שמא מדובר על שינוי בהנחה אקטוארית שיוכר ברווח כולל אחר באשר להנחות לגבי תכניות פרישה מוקדמת אשר נלקחות במסגרת ההתחייבות האקטוארית של התאגידים הבנקאיים מכוח הוראות דיווח לציבור.

ובמבט קדימה

תיקונים לתקנים שפרסם ה-FASB אשר טרם אומצו על ידי בנק ישראל, ולהם השפעה אפשרית על תאגידים בנקאיים, במידה ויאומצו:

מדידת מכשירים פיננסיים – ASU 2016-01

להלן עיקרי התיקונים:

- השקעות במכשירים הוניים (שאינן מטופלות לפי שיטת השווי המאזני או באיחוד) יטופלו בשווי הוגן דרך רווח והפסד בלבד.
- חריג לכך הוא מצב בו שווי ההוגן של המכשיר אינו ניתן לקביעה מהימנה. במקרים שכאלו, ישויות יכולות לבחור למדוד השקעות אלו על בסיס עלותן עם התאמות לאירועים מהותיים נצפים בשוק במכשירים דומים. בנוסף, נדרשת בדיקה איכותית לירידת ערך שבעקבותיה יש להעמיד את ההשקעה על שוויה ההוגן (המודל הדו-שלבי המיושם כיום לירידת ערך השקעות במכשירים הוניים למעשה מתבטל).
- לשם גילוי בביאורים על שווים ההוגן של מכשירים פיננסיים הנמדדים בעלות מופחתת, יש להשתמש בהנחת "מחיר היציאה" (Exit Price).
- בעת מדידת התחייבויות פיננסיות בחלופת השווי ההוגן, שינויים בשווי ההוגן הנובעים מסיכון האשראי של הישות המדווחת (DVA) יוכרו ברווח כולל אחר. במידה וההתחייבות הפיננסית נפרעת בפירעון מוקדם, קרן ההון המצטברת בגין סיכון האשראי של הישות יסווג מחדש לרווח והפסד.

תיקון זה מותר ביישום מוקדם. לראייה, להלן דוגמה מדוחותיו של "בנק אופ אמריקה" על יישום מוקדם של תיקון זה והשפעותיו המשמעותיות על תוצאותיו לשנת 2015¹:

New Accounting Pronouncements

In January 2016, the FASB issued new accounting guidance on recognition and measurement of financial instruments. The new guidance makes targeted changes to existing GAAP including, among other provisions, requiring certain equity investments to be measured at fair value with changes in fair value reported in earnings and requiring changes in instrument-specific credit risk (i.e., debit valuation adjustments (DVA)) for financial liabilities recorded at fair value under the fair value option to be reported in other comprehensive income (OCI). The accounting for DVA related to other financial liabilities, for example, derivatives, does not change. The new guidance is effective on January 1, 2018, with early adoption permitted for the provisions related to DVA.

The Corporation early adopted, retrospective to January 1, 2015, the provisions of this new accounting guidance related to DVA on financial liabilities accounted for under the fair value option. The impact of the adoption was to reclassify, as of January 1, 2015, unrealized DVA losses of \$1.2 billion after tax (\$2.0 billion pretax) from January 1, 2015 retained earnings to accumulated OCI. Further, pretax unrealized DVA gains of \$301 million, \$301 million and \$420 million were reclassified from other income to accumulated OCI for the three months ended September 30, 2015,

June 30, 2015 and March 31, 2015, respectively. This had the effect of reducing net income as previously reported for the aforementioned quarters by \$187 million, \$186 million and \$260 million, or approximately \$0.02 per share in each quarter. This change is reflected in the Consolidated Statement of Income and the *Global Markets* segment results. Financial statements for 2014 and 2013 were not subject to restatement under the provisions of this new accounting guidance. For additional information, see *Note 14 – Accumulated Other Comprehensive Income (Loss)* and *Note 21 – Fair Value Option*. The Corporation does not expect the provisions of this new accounting guidance other than those related to DVA, as described above, to have a material impact on its consolidated financial position or results of operations.

התיקונים יכנסו לתוקף מחייב עבור חברות ציבוריות החל מהרבעון הראשון לשנת 2018. אימוץ מוקדם אינו מותר, למעט התיקון בדבר זקיפת סיכון האשראי של הישות ל- OCI בגין התחייבויות פיננסיות המטופלות בחלופת השווי ההוגן.

לנחיותכם [קישור](#) לפרסום של Deloitte על התיקון.

¹ http://media.corporate-ir.net/media_files/IROL/71/71595/AR2015.pdf, page 136.

IFRS 16

ביום 13 בינואר 2016 פרסם ה- IASB תקן דיווח כספי בינלאומי חדש IFRS 16 "חכירות", אשר עתיד להחליף את IAS 17 המיושם כיום במסגרת הוראות הדיווח לציבור. התקן החדש מספק מודל כולל לזיהוי הסדרי חכירה והטיפול החשבונאי בהם בדוחות הכספיים הן של החוכר והן של המחכיר. התקן מבטל את IAS 17 "חכירות" והפרשנויות הנלוות לו. התקן קובע "מודל שליטה" לזיהוי הסדרי חכירות, המבחין בין הסדרי חכירות לבין חוזים לאספקת שירותים, על בסיס קיומו של נכס מזוהה הנשלט על ידי הלקוח בעסקה.

בספרי המחכיר

התקן אינו משנה את הטיפול החשבונאי בחכירה בדוחות הכספיים של מחכירים מאחר והוא מותיר על כנו את הטיפול אשר היה קיים עד כה ב- IAS 17.

בספרי החוכר

בדוחות הכספיים של חוכרים ההשפעה צפויה להיות משמעותית:

- התקן מבטל את ההבחנה בין חכירה תפעולית לחכירה מימונית וקובע כי ביחס לכל הסדרי החכירה יוכר מחד נכס בגין 'זכות השימוש בנכס' ומאידך, התחייבות בגין דמי החכירה. המודל משקף קבלת זכות שימוש בנכס על ידי החוכר לתקופת זמן מוגדרת ע"י נטילת מימון.
- הטיפול החשבונאי לעיל לא יחול ביחס לחכירות לתקופה שאינה עולה על שנה וכן ביחס לחכירות של נכסים בעלי ערך נמוך, לדוגמה: מחשבים אישיים. שימו לב, בהתאם להוראות התקן כלי רכב אינם בגדר החריג של פריטים בעלי ערך נמוך!
- ככלל, הנכס בגין זכות השימוש יימדד לפי מודל העלות בהתאם ל IAS 16 "רכוש קבוע". אם המדיניות החשבונאית של הישות למדידת נדל"ן להשקעה הינה מודל השווי ההוגן, זכות שימוש בנכס נדל"ן להשקעה חכור תימדד בשווי הוגן לפי IAS 40 "נדל"ן להשקעה". אם הנכס בגין זכות השימוש קשור לקבוצת רכוש קבוע אשר נמדדת במודל ההערכה מחדש לפי IAS 16, החוכר רשאי לבחור ליישם את מודל ההערכה מחדש לכל הנכסים שבגין זכויות שימוש שקשורים לאותה קבוצת רכוש קבוע.
- ההתחייבות בגין דמי חכירה תימדד בערך נוכחי לפי שיטת הריבית האפקטיבית.
- בדוח על הרווח הכולל, הפחתת הנכס תוצג במסגרת הרווח התפעולי ואילו הפחתת הניכיון של ההתחייבות תוצג בסעיף הוצאות מימון. (הדבר יביא בין היתר להשפעה על תחשיב EBITDA).
- בדוח על תזרימי המזומנים, מרכיב "קרן" ההתחייבות בגין החכירה יוצג בפעילות מימון, ומרכיב הריבית הגלומה בחכירה יוצג בפעילות שוטפת או בפעילות מימון, בהתאם למדיניות החברה.
- הטיפול בעסקאות חכירה ומכירה חזרה ישתנה באופן בו מוכר-חוכר יכיר ברווח בגין המכירה במידה ויתקיימו התנאים למכירה לפי IFRS 15 "הכנסות מחוזים עם לקוחות", וההכרה ברווח תוגבל לכך שהרווח יוכר רק בגין החלק השיורי מהנכס שנמכר ולא הוכר חזרה.

התקן ייכנס לתוקף מחייב לגבי תקופות דיווח שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2019 או לאחריו כאשר יישום מוקדם אפשרי וזאת בתנאי ש- IFRS 15 "הכנסות מחוזים עם לקוחות" יישם אף הוא. ישויות יכולות לבחור בין יישום למפרע לבין שימוש בהוראות מעבר מתואמות.

ASU 2016-02 (נושא 842)

ביום 25 בפברואר 2016 פרסם ה- FASB גם הוא תקן חדש לחכירות. נזכיר כי מדובר בפרויקט שהחל במשותף לשני גופי התקינה אך אלו התפצלו במהלך הדרך. למרות שישנו דמיון רב בהוראות שני התקנים, לרבות בשינוי המרכזי שתקנים אלו מביאים עמם שהינו ההכרה המאזנית בנכסים והתחייבויות בגין מרביתן המוחלטת של החכירות בהן מתקשרים חוכרים, קיימים מספר הבדלים בין התקנים. להלן המשמעותיים שבהם:

- ההבחנה בין חכירה תפעולית למימונית כפי שקיימת בתקינה כיום (הוראות בחינת סיווג חכירות תבוצע לפי המבחנים בתקינה הנוכחית), תישמר גם במסגרת התקן האמריקאי החדש. לאור זאת, נכס זכות השימוש וההתחייבות בגין החכירה שתסווג כחכירה תפעולית, יופחתו באופן בו בכל תקופה תוצג ברווח והפסד הוצאה אחידה בגין החכירה במסגרת הרווח התפעולי – בדומה לזקיפת הוצאה בגין חכירה תפעולית בתקינה הנוכחית. בהתאם לכך, גם בדוח על תזרימי המזומנים התשלום התקופתי בגין חכירה תפעולית יוצג במסגרת הפעילות השוטפת במלואו. זאת בשונה מהתקן הבינלאומי בו ההבחנה בין חכירות מימוניות לתפעוליות מתבטלת, וכל החכירות יטופלו כחכירות מימוניות בתקינה הנוכחית, כאמור לעיל.
- עסקאות חכירה ומכירה חזרה – התקן האמריקאי מאפשר הכרה במלוא הרווח בעת מכירה וחכירה חזרה העומדת בתנאים למכירה לפי תקן ההכנסות האמריקאי החדש ASC 606. זאת לעומת התקן הבינלאומי המאפשר הכרה ברווח רק בגין אותו חלק מהנכס שנמכר ואינו הוחזר חזרה.
- הוראות מעבר – על פי שני התקנים יש ליישם את התקן למפרע. עם זאת, בתקן הבינלאומי ישנה הקלה המאפשרת בעת היישום לראשונה לזקוף את מלוא השפעת התקן ליתרת הפתיחה של מועד היישום לראשונה ללא תיקון מספרי השוואה. לעומת זאת, התקן האמריקאי מחייב תיקון מספרי השוואה במועד היישום לראשונה.

לנוחיותכם [קישור](#) לפרסום של Deloitte על התקן החדש בידי ה-FASB ועל הפערים בין הגרסה הבינלאומית והגרסה האמריקאית.

השפעת החלפת צד לחוזה על חשבונאות גידור – ASU 2016-05

התיקון מבהיר ששינוי הצד שכנגד לנגזר המיועד לגידור חשבונאי, אינו מצריך בפני עצמו את הפסקת הגידור. יש ליישם ולבחון את המשך כשירות חשבונאות הגידור לפי הכללים הרגילים לגידור חשבונאי.

התיקון יכנס לתוקף עבור חברות ציבוריות החל מהרבעון הראשון לשנת 2017.

אופציות Put ו- Call מותנות המשובצות במכשירי חוב - ASU 2016-06

התיקון מבהיר שכאשר מעריכים האם אופציית PUT או CALL תלויה המשובצת במכשיר חוב נחשבת כבעלת קשר הדוק וברור לחוזה המארח, נדרש לבצע את מבחן ארבעת השלבים אשר מופיע ב- ASC 815-15-25-42 לגבי קיומו של נגזר משובץ בגין האופציות, ועל כן הישות אינה צריכה להעריך בנפרד האם האירוע המאפשר לממש את האופציה (Triggering Event) מהווה נגזר משובץ בפני עצמו.

התיקון יכנס לתוקף עבור חברות ציבוריות החל מהרבעון הראשון לשנת 2017.

הפרשה להפסדי אשראי צפויים – ASU 2016-13

רקע

ביוני 2016 פרסם ה-FASB במסגרת ASU 2016-13, תקן חשבונאי חדש בדבר "הפסדי אשראי".

במידה והתקן הנ"ל יאומץ על ידי הפיקוח על הבנקים, אזי הוא יחליף את המודל הנוכחי להכרה בהפרשה להפסדי אשראי המיושם כיום בהוראות הדיווח לציבור של בנק ישראל, למודל חדש לפיו הפרשה להפסדי אשראי תוכר לפי "הפסד האשראי הצפוי כיום" (CECL - Current Expected Credit Loss).

הסיבה העיקרית לפרסום התקן החדש ע"י ה-FASB הוא לקח מהמשבר הפיננסי בשנת 2008, במהלכו גופי הפיקוח ראו כי עיתוי והיקף ההפרשות להפסדי אשראי במוסדות פיננסיים לא תאם את חומרת המשבר ("Too little too late").

המודל החדש

על פי דרישות התקן, על הישויות המדווחות לאמוד מהם תזרימי המזומנים הצפויים להתקבל לאורך חייו הצפויים (נדרשת בין היתר התחשבות בפירעונות מוקדמים אפשריים) של הנכס הפיננסי מהוונים בריבית האפקטיבית המקורית, כך שההפרש המתקבל בין הערך שחושב לבין עלותו המופחתת של הנכס הפיננסי יהווה הפרשה (Allowance) להפסד אשראי צפוי. אמידת תזרימי המזומנים הצפויים יכולה להיעשות במגוון שיטות למשל באמצעות היוון תזרימי מזומנים (DCF), שיעור ההפסד הצפוי (Loss-Rate), לפי מודל סיכון לפשיטת רגל (Probability-Of-Default) ועוד.

בשונה מהתקינה כיום, לשם עמידה בהוראות התקן, על הישויות יהיה להתחשב במידע נרחב בעת אמידת תזרימי המזומנים הצפויים להתקבל לרבות מידע רב שנתי על הפסדי אשראי מהעבר, נתונים ותצפיות מההווה ותחזיות לגבי העתיד. לשם כך, הישויות המדווחות יידרשו לפתח מערכות וכלים מתאימים אשר אינם נדרשים כיום.

נוסף, כי המודל ייושם על נכסים פיננסיים בבדיקה פרטנית או קבוצתית, כאשר ניתן לקבץ מספר נכסים פיננסיים לפי מאפייני סיכון זהים. כמו כן, צפי להפסד אשראי אפסי לרוב יהיה לא נאות לגבי מרבית המכשירים הפיננסיים.

הוראות אלו יחולו על מרבית הנכסים הפיננסיים במאזני הבנקים כגון אשראי לציבור, אגרות חוב מוחזקות לפדיון וחשיפות אשראי חוץ מאזניות (התחייבויות להעמדת אשראי, ערבויות פיננסיות ועוד).

ההנחיות כיום לגבי ירידת ערך השקעות במכשירי חוב זמינים למכירה הנמדדות בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר ישתנו גם הן, כך שבמקום הכרה בהפסד מירידת ערך במקרה של ירידה "אחרת מזמנית", כנגד יצירת בסיס עלות חדש למכשיר החוב הזמין למכירה, יידרשו ישויות לבחון האם חלק או מלוא ההפסד שטרם מומש נובע מ"הפסד אשראי צפוי", ולהכיר בהפסד כנגד הפרשה להפסד האשראי הצפוי. הפרשה זו תבחן מחדש בכל תקופה כך שהיא עשויה לגדול או לקטון בהתאם לצפי להפסד האשראי בתקופות העוקבות (כלומר לא מדובר במחיקה תוך יצירת בסיס עלות חדש לפי ההוראות הקיימות נכון להיום).

כמו כן, הטיפול ב"זכויות מוטב" (Beneficial Interests) בניירות ערך מגובי נכסים שאינם באיכות אשראי גבוהה (שבתחולת ASC 325-40) הנמדדות בעלות מופחתת או בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר יותאם כך שהוראות מודל "הפסד האשראי הצפוי" יחולו גם על השקעות ב"זכויות מוטב" אלו.

התקן מוסיף התייחסות לטיפול במכשירי חוב אשר נרכשו עם איכות אשראי הנמוכה באופן "יותר מלא משמעותי", כך שבתקופות עוקבות לשם הכרה בהכנסות המימון מהמכשיר, יש לחשב ריבית אפקטיבית באופן הלוקח בחשבון את "הפסד האשראי הצפוי".

גילויים

התקן כולל דרישות גילוי חדשות ומרחיבות כגון מתן מידע על האופן בו הישות בוחנת את התחזית להפסדי האשראי לרבות השינויים שחלו בפרמטרים הנבחנים, מידע כמותי מהעבר על הפסדי אשראי ולגבי מכשירי חוב זמינים למכירה נדרש להציג חובות בפיגור והתפתחות בהפרשה להפסדי האשראי הצפויים (גילוי שנדרש כיום לנכסים פיננסיים הנמדדים בעלות מופחתת בלבד).

מועד תחולה

עבור מדווחים הכפופים ל- SEC - החל מתקופות שנתיות שיחלו אחרי ה- 15 בדצמבר 2019 ובתקופות ביניים באותן השנים.

נכון למועד זה, המפקח על הבנקים טרם התייחס לאופן אימוץ התקן ולמועד תחולתו.

לנוחיותכם [קישור](#) לפרסום של Deloitte על התקן.

"ברקזיט"

ב- 23 ביוני 2016, נערך משאל עם בבריטניה ובו זכה הרוב התומך ביציאת בריטניה מגוש האירו. בתגובה חלה ירידה משמעותית בשער הפאונד ובשווקים הפיננסיים. לאירוע זה עשויים להיות השלכות חשובונאיות על תאגידי בנקאיים החשופים לפאונד ולשלוחות הפועלות בבריטניה, וביניהן ירידת ערך של נכסים פיננסיים, גילויים שנדרשים ועוד.

לנוחיותכם [קישור](#) לפרסום של Deloitte על השלכות ה"ברקזיט" למדווחים על פי התקינה האמריקאית.

www.deloitte.co.il

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about for a more detailed description of DTTL and its member firms .

Deloitte provides audit, tax, consulting, and financial advisory services to public and private clients spanning multiple industries. With a globally connected network of member firms in 150 countries and territories, Deloitte brings world-class capabilities and high-quality service to clients, delivering the insights they need to address their most complex business challenges. Deloitte's more than 225,000 professionals are committed to becoming the standard of excellence.

Brightman Almagor Zohar & Co. (Deloitte Israel) is the member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited in Israel. Deloitte Israel is one of Israel's leading professional services firms, providing a wide range of world-class audit, tax, consulting, financial advisory and trust services. Through approximately 100 partners and directors and 1000 employees the firm serves domestic and international clients, public institutions and promising fast-growth companies whose shares are traded on the Israeli, US and European capital markets .

2016 © Brightman Almagor Zohar & Co. Member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited.